

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/11/2016
Identifikačné číslo spisu:	1205221618
Dátum vydania rozhodnutia:	19.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1205221618.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobkyne B.O.L. Real, spol. s r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Dolná 4, IČO: 36 029 840, zastúpenej advokátskou kanceláriou AK MS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Galandova 3, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Námestie Slobody 6, IČO: 30 416 094, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 9C/186/2010 (pôvodne sp.zn. 8C/103/2005), o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. septembra 2015 sp.zn. 16Co/179/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí prvým) z 26. mája 2006, č.k. 8C/103/2005-165 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 42 000 000 Sk v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia a nahradiť jej trovy konania. Rozhodol tak s odôvodnením, že v konaní boli preukázané všetky predpoklady pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu, v dôsledku ktorého bolo vydané nezákonné územné rozhodnutie Okresného úradu v Banskej Bystrici zo dňa 4. júla 2001 č. ČSPH 2001/02123/8KB o umiestnení stavby čerpacej stanice pohonných hmôt (ďalej len „nezákonné rozhodnutie“) zrušené nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. apríla 2003 sp.zn. II. ÚS 22/02 (ďalej len „nález ústavného súdu“), v zmysle § 18 ods. 1 a 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č.58/1969 Zb.“). Dospel k záveru, že škoda žalobkyne predstavuje ušlý zisk (§ 442 Občianskeho zákonníka) v podobe ušlého nájomného, ktoré by žalobkyňa získala na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej dňa 5. novembra 2002 so spoločnosťou Nový Acord spol. s r.o., ak by v dôsledku zrušenia nezákonného rozhodnutia neodstúpila od uzatvorenej nájomnej zmluvy. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalovaná.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 14. septembra 2006 sp.zn. 16Co/182/2006, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie odíal žalovanej možnosť konať pred súdom, keď posúdil žalobný nárok podľa iného zákonného ustanovenia (§ 18 ods. 1, 2 zákona č. 58/1969 Zb.), ako bol žalobkyňou uplatnený v žalobe a bez toho, aby sa žalovaná mala možnosť k jeho uplatneniu vyjadriť pred vyhlásením rozhodnutia vo veci samej. Zaujal právny názor, že ak stavebné konanie Okresného úradu v Banskej Bystrici pri vydávaní územného rozhodnutia trpelo vadami, prejavila sa táto vada v obsahu samotného nezákonného rozhodnutia, a preto v tomto smere nemohlo ísť o nesprávny úradný postup (§ 18 zákona č. 58/1969 Zb.). Súdu prvej inštancie vytkol, že sa nezaoberal dôsledne otázkou príčinnej súvislosti, nezhodnotil reálnu úspešnosť platenia nájomného spoločnosťou Nový Acord spol. s r.o., prejudiciálne sa nezaoberal ani platnosťou uzatvorenej nájomnej zmluvy s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ako ani dôvodom a spôsobom ukončenia tejto nájomnej zmluvy. Odvolací súd poukázal aj na nesprávne právne posúdenie aktívnej legitimácie žalobkyne z dôvodu uzatvorenia kúpnej zmluvy dňa 30. mája 2003, ktorou žalobkyňa nehnuteľnosti po rozhodnutí ústavného súdu previedla na iný subjekt. Uložil súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie a následne prejudiciálne ustáliť, či nájomná zmluva bola platná, ako a či vôbec došlo k ukončeniu tejto nájomnej zmluvy s poukazom na právne úkony žalobkyne a spoločnosti Nový Acord, s.r.o., zo dňa 28. apríla 2003 a či žalobkyňa mohol vzniknúť nárok na nájomné. Odvolací súd tiež zaujal právny názor, že ak by došlo k ukončeniu nájomného vzťahu dohodou, potom by bol akýkoľvek nárok žalobkyne bez základu, pretože povinnosť platiť nájomné podľa § 671 ods. 1 Občianskeho zákonníka trvá iba počas existencie nájomného vzťahu. Z tohto dôvodu uložil súdu aj povinnosť skúmať nároky z nájomnej zmluvy po 28. apríli 2003. Ďalej vyslovil, že žalobkyňa si nemôže úspešne uplatňovať nárok na náhradu škody, ktorá by mala vzniknúť až v budúcnosti, preto ak aj súd prvej inštancie dospeje k záveru, že základ nároku je daný, môže vyhovieť žalobe len do výšky plnenia ku dňu splatnosti nájomného v čase rozhodovania súdu. Zároveň uviedol, že súd prvej inštancie bude musieť opätovne posúdiť, či vo veci ide o nárok na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu a podľa toho posúdiť splnenie jednotlivých predpokladov pre založenie zodpovednosti štátu za škodu v zmysle ustanovení zákona č. 58/1969 Zb.

3. Súd prvej inštancie rozsudkom (v poradí druhým) z 20. februára 2007, č.k. 8C/105/2003-292 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi 42 000 000 Sk v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia a nahradiť jej trovy konania. Po doplnení dokazovania v intenciách zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu súd prvej inštancie opätovne zaujal názor, že v konaní boli preukázané všetky predpoklady pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom orgánu štátu v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie v zmysle § 18 zákona č. 58/1969 Zb. Žalobkyňa preukázala vznik škody v podobe ušlého zisku predstavujúceho znemožnenia uplatnenia jej majetkového práva na mesačné nájomné z titulu nájomnej zmluvy a to za celé obdobie 25 rokov, pretože sa uhradza celá škoda, ktorá v danom prípade vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím a postupom orgánu štátu. Nájomnú zmluvu vyhodnotil súd prvej inštancie ako platný, vážny právny úkon s dovoleným a možným predmetom plnenia v súlade s § 37 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko v čase jej uzatvorenia jej účel, t.j. stavba a prevádzka stanice PHM, bol možný na základe rozhodnutia správneho orgánu o povolení umiestnenia stavby. Vedomosť zmluvných strán o podaní ústavnej sťažnosti v situácii, kedy sa riadili zásadou dôvery v rozhodnutia a správnosť postupu štátnych orgánov, nedokazuje, že nájomná zmluva nebola uzatvorená vážne. Rovnako ani to, že nájomca - stavebník nepožiadaval o vydanie stavebného povolenia, nemala vplyv na platnosť nájomnej zmluvy. Navyše žalobkyňa nemala dôvod podávať novú žiadosť o vydanie rozhodnutia o povolení umiestnenia stavby, pretože správne konanie bolo vedené na základe jej žiadosti, a preto po zrušení nezákonného rozhodnutia ústavným súdom mal správny orgán pokračovať v konaní. Odvolací súd uložil súdu prvého stupňa vyhodnotiť nájomnú zmluvu aj z hľadiska § 39 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie však uviedol, že Obchodný zákonník pojem dobrých mravov nepozná a dospel k záveru, že na tento zmluvný vzťah uzatvorený medzi podnikateľskými subjektmi treba aplikovať pravidlá poctivého obchodného styku, ktorých porušenie nezistil. Skutočnosť, že iná obchodná spoločnosť vyhodnotila mieru rizika obchodu inak, než spoločnosť Shell, s.r.o., ako predchádzajúci nájomca pozemku, ešte nedokazuje, že konala v

rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že po zrušení nezákonného rozhodnutia orgánu štátu už žalobkyňa nemohla rozumne predpokladať, že získa rozhodnutie o povolení umiestnenia stavby Čerpacej stanice PHM, preto v dôsledku zmeny týchto okolností došlo k zmareniu účelu nájomnej zmluvy. K ukončeniu zmluvného vzťahu došlo v zmysle § 48 Občianskeho zákonníka jednostranným právny úkonom spoločnosti Nový Accord, s.r.o., odstúpením od zmluvy dňa 28. apríla 2003 pre zmenu pomerov existujúcich pri uzatvorení zmluvy. Tento právny úkon vyhodnotil súd prvej inštancie ako platný v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zo skutočnosti, že žalobkyňa bola s odstúpením uzročená, nemožno vyvodit', že k zániku zmluvy došlo dohodou a že stratila nárok na náhradu škody. Neskorší doklad z júna 2003 už nemal charakter odstúpenia od zmluvy, ale predstavoval len administratívne potvrdenie zrušenia zmluvy. Námitku nedostatku aktívnej legitimácie žalovanej súd neakceptoval, pretože v zmysle § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka následkom odstúpenia od zmluvy, ktoré nastalo dňa 28. apríla 2003, došlo k zániku nájomnej zmluvy od samého počiatku a nemohla sa preto uplatniť ani zmluvná podmienka čl. III bodu 12 nájomnej zmluvy o vstupe nového vlastníka do postavenia prenajímateľa. Preto ak aj neskôr (31. mája 2003) došlo k prevodu vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré boli predmetom nájomnej zmluvy, táto zmena vlastníckych práv nemala za následok nedostatok aktívnej legitimácie žalobkyne. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalovaná.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 27. septembra 2007 sp.zn. 16Co/114/2007 napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania (§ 220 O.s.p.). Proti tomuto rozhodnutiu podala dovolanie žalobkyňa.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo 14. októbra 2008 sp.zn. 5 Cdo 19/2008 napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods.1 O.s.p.), pretože konanie odvolacieho súdu bolo zaťažené inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie súdu vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

6. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 19. marca 2009 sp.zn. 16Co/266/2008 napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 222 399,25 € v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovanej náhradu trov prvostupňového konania a odvolacieho konania nepriznal (§ 220 O.s.p.). Proti tomuto rozhodnutiu podali dovolanie žalobkyňa aj žalovaná.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 24. marca 2010 sp.zn. 5 Cdo 203/2009 napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.) pre vadu zmätočnosti v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

8. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 31. augusta 2010 sp.zn. 16Co/97/2010 napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p.). Rozhodnutie bolo Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. júla 2012 sp.zn. II. ÚS 433/2011 zrušené a vec vrátená Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

9. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 13. decembra 2012 sp.zn. 16Co/332/2012 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 398 327,03 € a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal (§ 220 O.s.p.). Proti tomuto rozsudku vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, podala dovolanie žalobkyňa.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo 4. februára 2015 sp.zn. 5 Cdo 175/2013 napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku, ktorým zamietol žalobu a vo výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.) pre vadu zmätočnosti v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcu v nepreskúmateľnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v tejto časti.

11. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 3. septembra 2015 sp.zn. 16Co/179/2015 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z 20. februára 2007, č.k. 8C/103/2005-292, vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 995 817,56 €, potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2

O.s.p.) a vo výroku o náhrade trov konania rozsudok zmenil (§ 220 O.s.p.) tak, že žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia do rozhodnutia súdu prvej inštancie bližšie špecifikovaných vo výroku II a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia po rozhodnutí súdu prvej inštancie bližšie špecifikovaných vo výroku IV tohto rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia zopakoval dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie žalobnému nároku vyhovel; splnenie všetkých predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom orgánu štátu, a to vo vzťahu k celému nároku, vzhľadom na zánik nájomnej zmluvy ako platného právneho úkonu v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Po právnej stránke uviedol ustanovenia § 2, § 3, 18 ods. 1, 2 zákona č. 58/1969 Zb. Doplnil, že ušlé nájomné súd prvej inštancie považoval v celom rozsahu za ušlý zisk, s poukazom na záväzný právny názor najvyššieho súdu vyslovený v uznesení sp.zn. 5 Cdo 175/2013 zo 4. februára 2015, ktorým bol krajský súd viazaný, rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku potvrdil ako vecne správne. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. podľa zásady úspechu v konaní, tak že na ich zaplatenie zaviazal žalovanú, ktorá nebola úspešná v konaní.

12. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla dovolaním žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Prípustnosť ako aj dôvodnosť dovolania výslovne odôvodnila ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). K odňatiu jej možnosti konať pred súdom došlo v dôsledku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa obmedzil len na konštatovanie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie s poukazom na údajný záväzný právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V uznesení najvyššieho súdu, na ktoré odvolací súd poukazuje, však nebol uvedený záväzný právny názor, že ušlé nájomné je v tomto prípade do budúcnosti v celom rozsahu potrebné považovať za ušlý zisk a ako také za vzniknutú škodu žalobkyne. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí iba uviedol všeobecnú definíciu toho, čo sa v zmysle právnej teórie a judikatúry považuje za ušlý zisk. Ak potom odvolací súd považoval ušlé nájomné žalobkyne v celom rozsahu za ušlý zisk, mal sa v rozhodnutí riadne vysporiadať s argumentmi, ktoré sú pre posúdenie veci rozhodujúce. Následne v dovolaní rozobrala judikatúru týkajúcu sa ušlého zisku. Žiadala, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. Žalobkyňa sa k podanému dovolaniu vyjadrila a žiadala ho ako procesne neprípustné odmietnuť. Bola toho názoru, že dovolanie nebolo podané oprávnenou osobou, pretože za štátny orgán ho nepodala osoba oprávnená zaň konať. V zmysle bodu D221 ods. 1 organizačného poriadku ministerstva bol podmienkou podania dovolania predchádzajúci súhlas ministra a stanovisko príslušných útvarov ministerstva. Generálna riaditeľka sekcie legislatívnej a právnej, ktorá dovolanie v mene ministerstva podpísala, nebola na takýto úkon podľa čl. 9 ods. 2 organizačného poriadku oprávnená. Rozhodnutia súdov nižších stupňov považovala za vecne správne, súladné so závermi najvyššieho súdu a dostatočne skutkovo a právne odôvodnené.

14. Dovolací súd sa najskôr zaoberal námietkou žalobkyne, že dovolanie nebolo podané, resp. podpísané osobou oprávnenou konať za žalovanú, ktorá však nebola dôvodná. Dovolanie v mene žalovanej podpísala ako osoba oprávnená konať za ministerstvo JUDr. K. N., generálna riaditeľka sekcie legislatívnej a právnej, v zmysle článku 9 bod 2 Časť I Organizačného poriadku Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky účinného v čase podania dovolania. Podľa tohto článku bol generálny riaditeľ sekcie oprávnený zastupovať ministerstvo navonok a konať v jeho mene. V zmysle článku 1 bodu D221 Oddelenie sporovej agendy článku Časti II Organizačného poriadku, oddelenie sporovej agendy zastupuje ministerstvo v konaní pred súdnymi a arbitrážnymi orgánmi v celom konaní, okrem podania návrhu na začatie konania, späťvzatia návrhu alebo jeho časti, uzavretia zmluvy alebo takého iného dispozičného úkonu, ktorý bude mať za následok zníženie uplatneného nároku alebo uznanie nároku druhej strany; pri týchto úkonoch je potrebný predchádzajúci súhlas ministra a stanovisko príslušných útvarov ministerstva. Veta za bodkočiarkou v citovanom ustanovení sa viaže na tie úkony, ktoré boli v predchádzajúcej časti vety citovaného článku výslovne vymedzené, pretože práve týmito procesnými úkonmi dochádza jednak k uplatneniu práv za ministerstvo (štát) na súde, ktoré následne v rámci súdneho konania a po jeho právoplatnom skončení zakladajú celý rad právnych

dôsledkov pre daný štátny orgán (napr. prípadný neúspech podania žaloby, strata práva, trovy konania, náklady právneho zastúpenia atď.) a na druhej strane sú to úkony, ktorými dochádza k priamemu zásahu do práv a oprávnených záujmov ministerstva s negatívnymi dôsledkami, vyžadujúce práve z tohto dôvodu viacstupňové posúdenie následkov takýchto úkonov a ich následné schválenie. Z tohto ustanovenia je teda zrejmé, že podanie dovolania za ministerstvo generálnym riaditeľom sekcie nebolo viazané na predchádzajúci súhlas ministra, nakoľko nejde o návrh na začatie konania, ani o žiadny iný úkon výslovne vymedzený v citovanom článku organizačného poriadku ministerstva.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

16. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

17. Žalovaná dovolaním napadla potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1 a 2, 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

18. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalovanou (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

19. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané občianskym súdnym poriadkom [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

20. Žalovaná videla odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo dostatočne odôvodnené a považovala ho za nepreskúmateľné.

21. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods.1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

22. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľkou považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

23. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

24. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. Vzhľadom k tomu, že vo veci išlo o potvrdzujúce rozhodnutie, v ktorom sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, nebolo možné rozhodnutie odvolacieho súdu posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). V prípade, ak odvolací súd postupoval v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p., bolo postačujúce, ak v odôvodnení iba poukázal na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnul právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. V rozpore s právom na spravodlivý proces totiž nie je, ak súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odôvodní svoje rozhodnutie tým, že prevezme odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, lebo ho považuje za vecne správne (napr. Helle proti Fínsku, rozsudok z 19. decembra 1997, č. 20772/92 a iné). Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia tak obsahuje zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, ustanovenia, ktoré súd na vec aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlenie právnych úvah, ktorými sa pri rozhodovaní riadil, a to aj vo vzťahu k otázke ušlého zisku v príčinnej súvislosti s nezákonným postupom orgánu štátu, pričom dovolací súd sa ich vecnou správnosťou v procesne neprípustnom dovolaní nemohol zaoberať. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. tak nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

25. Pokiaľ dovolateľka naznačovala v dovolaní aj nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižšieho stupňa, dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania podľa stabilnej judikatúry najvyššieho súdu nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

26. Výroky rozsudku odvolacieho súdu týkajúce sa náhrady trov konania majú povahu uznesenia, i keď tvoria súčasť rozsudku (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Prípustnosť dovolania smerujúceho proti zmeňujúcemu výroku o trovách konania výslovne vylučovalo ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. a vo vzťahu k ostatnému výroku odvolacieho súdu o trovách konania po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie prípustnosť dovolania nevyplýva z ustanovení § 239 ods.1 a 2 O.s.p.; z tohto dôvodu procesnú prípustnosť dovolania mohla založiť len existencia väd v zmysle ustanovenia § 237 ods.1 O.s.p. Žalovaná však výslovne vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

27. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.